

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. fractievoorzitters en de vaste leden van de
vaste commissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DATUM 29 JANUARI 2020
ONZE REF. 2020/MK/nk/004
ONDERWERP Toekomst van Werk

Geachte Kamerlid,

Al jaren praten we over een knellende arbeidsmarkt. FME vraagt zich af hoeveel rapporten er nog nodig zijn om eindelijk resultaatgericht actie te nemen om ervoor te zorgen dat er niemand aan de kant komt te staan en onze economie kan groeien met een vloeiende arbeidsmarkt en passend opgeleide beroepsbevolking. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) noemt dan ook het betere werk onze nieuwe maatschappelijke opdracht en de commissie Regulering van Werk noemt de groeiende tweedeling op de arbeidsmarkt onze nieuwe sociale kwestie. Het moment is nu. Dit zijn twee urgente boodschappen die aantonen dat er werk aan de winkel is. De groeiende impact van technologische ontwikkelingen op het werk wordt zichtbaar en werk wordt intensiever door veranderingen in de snelheid en de aard van het werk.

De technologische industrie ervaart door het aanwezige innovatievermogen vaak als eerste de impact die deze nieuwe technologische ontwikkelingen met zich meebrengen. Uit onderzoek¹ onder medewerkers in onze sector blijkt dat 83% nieuwe technologie als een kans ziet, verwacht 61% dat het werk hierdoor verandert maar denkt bijna iedereen, 95%, hieraan te kunnen voldoen en wordt het werk uitdagender en leuker. Volgens FME is het daarom van belang de focus te leggen op de juiste onderdelen van de door de WRR en de commissie Regulering van Werk aangekaarte problemen.

Dat de arbeidsmarkt piept en kraakt is evident, er zijn schreeuwende tekorten in sectoren die belangrijk zijn voor onze welvaart, terwijl er tegelijkertijd ruim een miljoen mensen aan de kant staan. Als deze problematiek niet wordt opgelost, komt het verdienvermogen van Nederland onder druk te staan en ontstaat het risico dat bedrijven en/of bedrijfsonderdelen – zoals R&D-afdelingen – naar het buitenland verplaatst worden. Zo lang er geen maatregelen genomen worden, zal dit probleem in de toekomst toenemen.

Om deze uitdagingen op te lossen moet Nederland de juiste arbeidsmarktinfrastructuur realiseren. De tijd van praten is voorbij. FME roept daarom op om tijdens het debat over de toekomst van werk te pleiten voor:

- 1) *Het centraal stellen van het ontwikkelen van de beroepsbevolking en de voorstellen van Borstlap over een Leven Lang Ontwikkelen direct te implementeren en niet te wachten op een volgend kabinet;*
- 2) *Direct te starten met het samenstellen van een brede maatschappelijke alliantie die de voorstellen van de commissie Regulering van Werk per bouwsteen op integrale wijze uit moet werken.*

De voorstellen tot een Leven Lang Ontwikkelen direct op te pakken

Commissie Borstlap komt met voorstellen die alle werkenden in staat moeten stellen zich te ontwikkelen en te (blijven) leren door: 1) iedereen een individueel ontwikkelbudget toe te kennen, 2) een loopbaanwinkel te creëren die alle werkenden ondersteunt bij het gebruikmaken van het ontwikkelbudget en 3) tot een geïntegreerde aanpak te komen om het risico van kennisveroudering tegen te gaan.

¹ Berenschot & Tias (2018) *“Smart Working - Medewerkers aan het Woord”*

FME verwacht vanuit de drie kerndepartementen (OCW, SZW en EZK) al langer één geïntegreerde aanpak om de noodzakelijke doorbraak op Leven Lang Ontwikkelen (LLO) te realiseren met een daarbij passend budget. Ook pleit FME voor het inrichten van een persoonlijke leerrekening voor iedere Nederlander, te beginnen met de groep die het kwetsbaarst is voor de technologisering op de arbeidsmarkt, de mensen met een opleidingsniveau tot en met mbo-4. Zo kan deze groep zich voorbereiden op de aankomende transitie. FME onderschrijft de maatregelen van de commissie Regulering van Werk volledig en verwacht op dit onderdeel brede maatschappelijke steun. De tijd om op dit onderdeel door te pakken is nu. Voor deze maatregelen moeten wij niet afwachten tot een volgend kabinet.

FME pleit ervoor om de voorstellen van de commissie Regulering van Werk op het gebied van een Leven Lang Ontwikkelen niet uit te stellen tot een volgend kabinet maar die direct te implementeren.

Leiderschap te tonen in het aanpakken van de arbeidsmarktproblematiek

FME vindt dat Commissie Borstlap lef en leiderschap toont met haar gedegen en uitgebreide analyse van de arbeidsmarkt en de bijbehorende aanbevelingen. De voorstellen van de commissie eisen nu verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers maar ook van de politiek. De aanbevelingen van de commissie zijn op onderdelen gewaagd en nodigen daarom uit tot gezonde discussie.

De door de WRR en commissie Regulering van Werk geschetste situatie van de arbeidsmarkt rechtvaardigt daadkracht en biedt handelingsperspectief maar biedt ook de nodige mogelijkheid tot discussie. Discussie is goed, zolang deze eindigt in een conclusie en actie. Het is daarom aan de politiek om deze adviezen samen in een brede maatschappelijke alliantie om te zetten in concrete plannen.

De analyses van de overige bouwstenen van de commissie Regulering van Werk nodigen uit tot het shoppen van maatregelen die passen bij het eigen belang. FME constateert echter dat de maatregelen binnen de individuele bouwstenen een grote mate van verbondenheid hebben. Bij het remmen van externe flexibiliteit groeit bijvoorbeeld de noodzaak tot interne wendbaarheid en bij het extra belasten van tijdelijkheid wordt het belangrijk iets te doen aan de verdeling van risico's bij een vaste arbeidsrelatie. Als wij op individuele basis de krenten uit de pap halen leidt dat volgens FME tot een waterbedeffect met mogelijk ingrijpende gevolgen. FME roept daarom op om de voorstellen van de commissie Regulering van Werk per bouwsteen volgens een integrale aanpak uit te werken in de hiervoor genoemde brede maatschappelijke alliantie. De analyse en richting van de commissie Regulering van Werk zijn duidelijk en herkenbaar, laten we daarom samen werk maken van de toekomst van de arbeidsmarkt.

FME pleit ervoor om direct te starten met het samenstellen van een brede maatschappelijke alliantie die de voorstellen van de commissie Regulering van Werk per bouwsteen op integrale wijze uit moet werken. Hierbij moet gestart worden met de bouwstenen die het snelst op overeenstemming tussen alle partijen uit de brede maatschappelijke alliantie kunnen rekenen, bijvoorbeeld bouwsteen 5 'een activerend en inclusief arbeidsmarkt'.

In week 6 spreekt u op hoofdlijnen over de toekomst van werk. Graag verzoeken wij u deze punten mee te nemen. FME is uiteraard graag bereid om bovenstaande punten nader toe te lichten, u kunt hiervoor contact opnemen met Marline Kester (marline.kester@fme.nl of 0627346611).

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming
Voorzitter